

Wateruitvoeringsprogramma 2016

Bekkenspecifiek deel bekken van de Gentse Kanalen

Afleidingskanaal van de Leie ter hoogte van Nevele (Bron: <http://www.seineschelde.be/nl>)

WOORD VOORAF

Beste lezer

Voor u ligt het bekkenspecifieke deel van het wateruitvoeringsprogramma (WUP) 2016 voor de Gentse Kanalen dat op 10 mei 2017 door de Algemene Bekkenvergadering is goedgekeurd. Het decreet Integraal Waterbeleid bepaalt immers dat jaarlijks een WUP wordt opgemaakt.

Met dit rapport willen we u informeren over de stand van zaken van de uitvoering van het bekkenspecifieke deel Gentse Kanalen van het stroomgebiedbeheerplan Schelde 2016-2021. U krijgt een update van de toestand van de waterlopen, zowel kwalitatief als kwantitatief, leest er welke vooruitgang is geboekt en welke acties in de loop van 2016 zijn uitgevoerd. We geven u ook een vooruitblik mee voor de komende jaren, een overzicht van acties die worden bijgestuurd en nieuwe acties die passen binnen de bekkenspecifieke visie en het maatregelenprogramma.

Vernieuwend aan het WUP is dat dit als instrument kan gebruikt worden voor verschillende doeleneinden. Het WUP levert ook de informatie aan die nodig is om te voldoen aan de rapporteringsverplichtingen van de Europese Commissie of om aan het kabinet te rapporteren over voortgang van bepaalde acties, bijvoorbeeld inzake overstromingen of signaalgebieden. Ook de advisering van de investeringsprogramma's van de verschillende waterbeheerders is in het WUP geïntegreerd.

In het bekken van de Gentse Kanalen leggen we op vlak van waterkwaliteit de focus op de aandachtsgebieden, waaronder de Oude Kale en de Poekebeek. Door een gebiedsgerichte samenwerking tussen verschillende beleidsdomeinen, administraties en sectoren kunnen we er belangrijke stappen voorwaarts zetten om zo tot een snellere verbetering van waterkwaliteit en bijhorende ecologie te komen. Op die manier wordt het bereiken van de goede toestand tegen 2027 een haalbare kaart.

Een belangrijk dossier voor het bekken van de Gentse Kanalen naar waterkwantiteit toe blijft het dossier van de Westlede. Teneinde te komen tot een gedragen oplossing voor dit dossier werd in 2016 verder overleg gepleegd met alle betrokken partijen. Als voorzitter van het bekken van de Gentse Kanalen hoop ik in 2017 concrete stappen vooruit te kunnen zetten voor de realisatie van dit belangrijk project.

2017 wordt ongetwijfeld een druk, maar ook boeiend werkjaar waarin verder werk zal gemaakt worden richting het bereiken van een goede waterkwaliteit in de aandachtsgebieden. Hiervoor rekenen we op de medewerking van alle betrokken partners en actoren.

Veel leesplezier.

Gouverneur Briers

Voorzitter Bekkenbestuur Gentse Kanalen

INHOUD

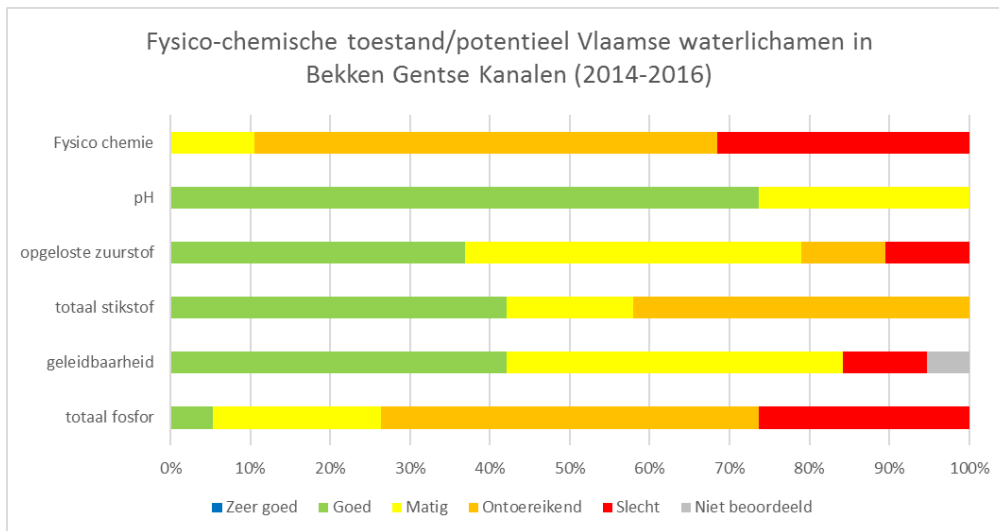
1 Toestand waterlopen	4
1.1 Kwalitatieve toestand	4
1.1.1 Fysisch-chemische toestand	4
1.1.2 Ecologische toestand/potentieel	5
1.1.3 Toestand in de speerpuntgebieden en aandachtsgebieden	6
1.2 Kwantitatieve toestand.....	9
1.2.1 Wateroverlast	9
1.2.2 Watertekort	10
2 Voortgangsverslag en uitvoeringsplan	11
2.1 Overzicht uitvoering actieprogramma	11
2.2 Gebiedsspecifieke acties in aandachtsgebieden.....	12
2.2.1 Oude Kale (=aandachtsgebied)	12
2.2.2 Poekebeek (= aandachtsgebied).....	15
2.2.3 Moervaartdepressie (incl aandachtsgebied Zuidlede)	19
2.2.4 Zwartesluisbeek (= aandachtsgebied)	25
2.2.5 Brakeleiken en Lieve (= aandachtsgebied)	28
2.3 Gebiedsspecifieke acties in andere gebieden.....	30
2.3.1 Kanalen	30
2.4 Thematische acties.....	33
3 Afbakening overstromingsgebieden en oeverzones.....	34
bijlage 1 Advies Investeringsprogramma's van de waterbeheerders	35
bijlage 2 Advies Optimalisatieprogramma 2019 - 2023	36
bijlage 3 Advisering TP AQF.....	38

1 TOESTAND WATERLOPEN

1.1 Kwalitatieve toestand

1.1.1 Fysisch-chemische toestand

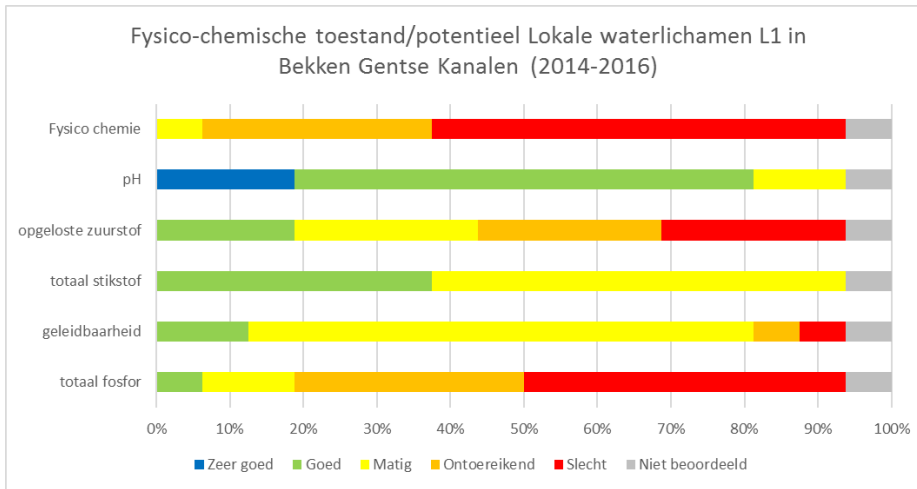
Figuur 1: Fysico-chemische toestand Vlaamse waterlichamen in het bekken van de Gentse Kanalen (2014-2016)

Geen enkel van de 19 Vlaamse oppervlaktewaterlichamen in het bekken van de Gentse Kanalen heeft een goede fysico-chemische toestand. Ongeveer 32% scoort slecht, 57% scoort ontoereikend en 11% scoort matig. Vooral de concentratie van totaal fosfor in het oppervlaktewater blijkt een probleem. Slechts 1 Vlaams oppervlaktewaterlichaam, de spaarbekkens van Kluizen, wordt als goed geklasseerd voor wat betreft deze parameter, 27% van de waterlichamen scoort zeer slecht, 47% scoort ontoereikend en 20% scoort matig. Een kleine helft van de Vlaamse waterlichamen scoort goed op vlak van totaal stikstof, geleidbaarheid of opgeloste zuurstof. Meer dan de helft van de Vlaamse waterlichamen scoort nog ondermaats voor deze parameters (score matig, ontoereikend of slecht). De pH voor de meeste Vlaamse waterlichamen is goed.

Een gelijkaardig beeld is terug te vinden bij de kleinere lokale waterlichamen van eerste orde L1. Geen enkel van de 16 waterlichamen heeft een goede fysico-chemische toestand. Het grootste deel (ongeveer 60%) krijgt de score slecht toebedeeld en ongeveer 30% ontoereikend. Globaal gezien bevinden deze oppervlaktewaterlichamen lokaal eerste orde zich dus in een slechtere toestand dan de Vlaamse oppervlaktewaterlichamen. Ook bij deze waterlichamen vormt fosfor de grootste knelpuntparameter doch het percentage van waterlopen lokaal eerste orde die slecht scoren voor deze parameter is groter dan dat van de Vlaamse oppervlaktewaterlichamen. Het percentage van waterlichamen lokaal eerste orde die een goede toestand heeft op vlak van opgeloste zuurstof, totaal stikstof of geleidbaarheid is globaal lager dan van de Vlaamse waterlichamen. Een groter percentage van waterlichamen lokaal eerste orde scoort slecht of ontoereikend op vlak van opgeloste zuurstof. De pH van de lokale

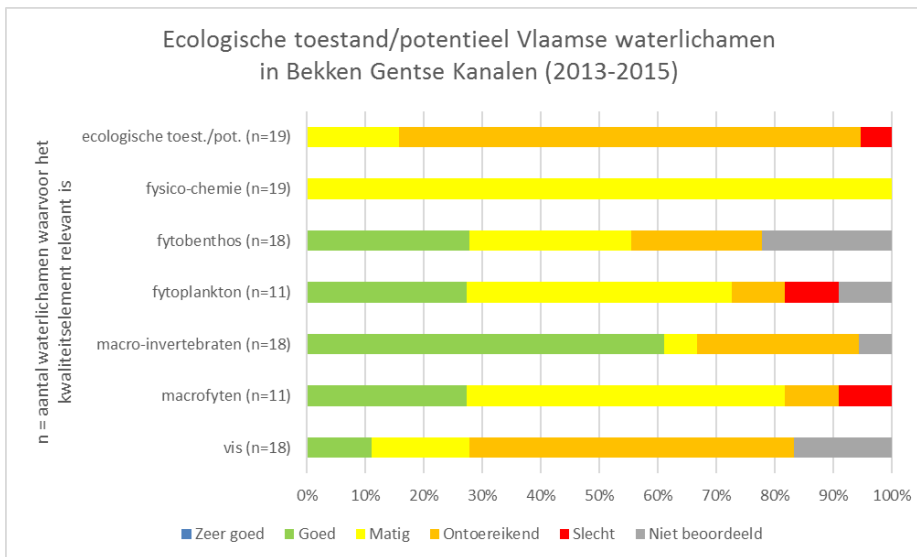

waterlichamen L1 bevindt zich globaal gezien in een betere toestand dan de Vlaamse waterlichamen, ongeveer één vijfde van de lokale waterlichamen L1 krijgt score zeer goed voor deze parameter.

Figuur 2: Fysico-chemische toestand Lokale waterlichamen L1 in het bekken van de GentseKanalen (2014-2016)

1.1.2 Ecologische toestand/potentieel

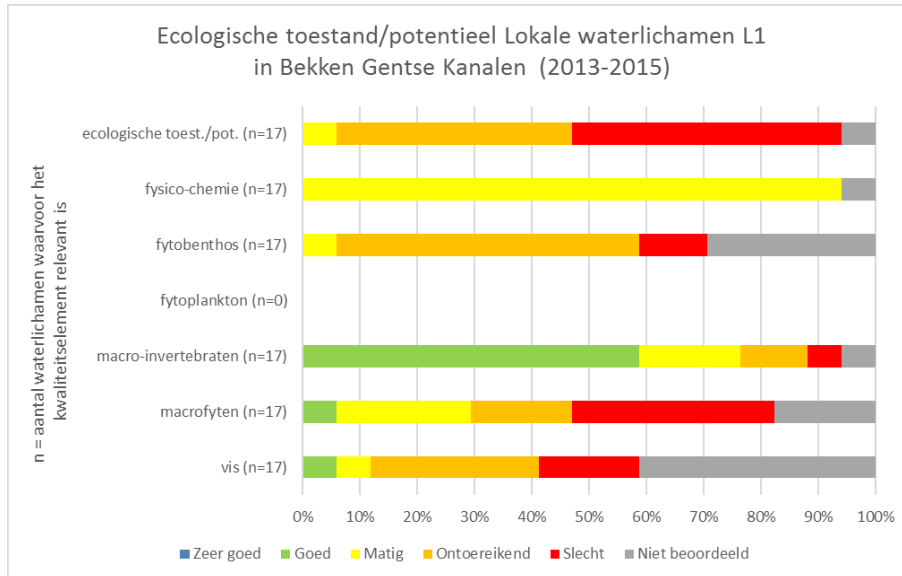

Figuur 3: Ecologische toestand/potentieel Vlaamse waterlichamen in bekken Gentse Kanalen

De ondermaatse fysico-chemische toestand van de Vlaamse oppervlaktewaterlichamen weerspiegelt zich in de ecologische toestand van deze waterlichamen. Geen enkel oppervlaktewaterlichaam behaalt de goede ecologische toestand. Globaal gezien scoren de Vlaamse oppervlaktewaterlichamen beter op vlak van ecologie dan op vlak van fysicochemie, slechts 5% wordt als slecht beoordeeld, het grootste deel (ongeveer 80%) als ontoereikend en ca. 15% als matig. Vooral het visbestand is bij de meeste Vlaamse oppervlaktewaterlichamen nog ondermaats. Doch ook fyto benthos, fytoplankton en macrofyten zijn voor de meeste Vlaamse oppervlaktewaterlichamen nog sterk voor verbetering vatbaar, het feit dat het watersysteem sterk versnipperd is speelt hierbij zeker een belangrijke rol. Enkel

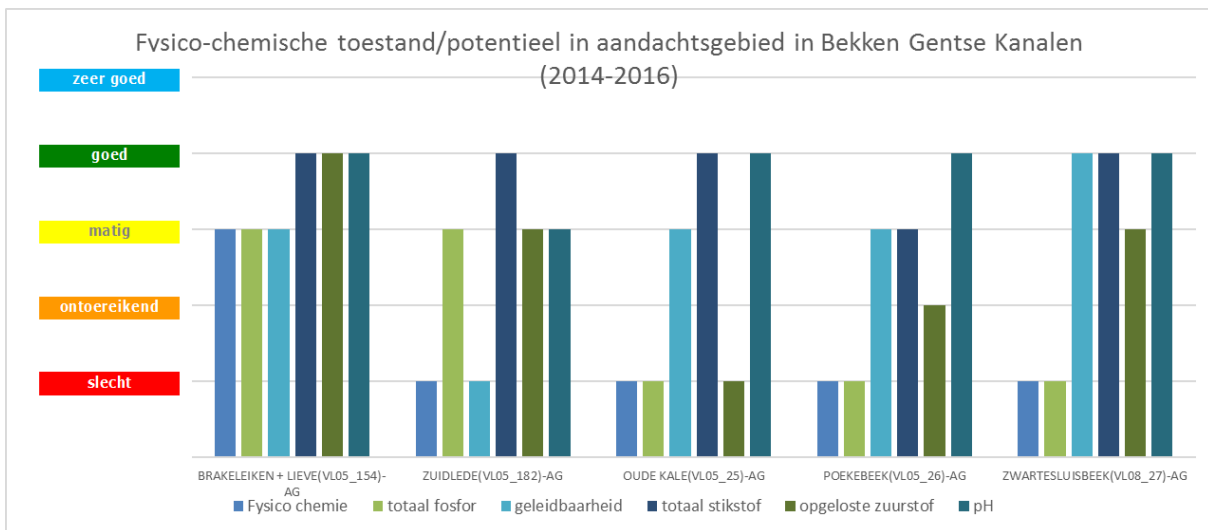

macro-invertebraten worden als goed beoordeeld voor de meeste Vlaamse oppervlaktewaterlichamen (ongeveer 60%). Globaal gezien is de ecologische toestand van de lokale waterlichamen eerste orde in het bekken van de Gentse Kanalen minder goed dan die van de Vlaamse oppervlaktewaterlichamen.

Figuur 4: Ecologische toestand/potentieel lokale waterlichamen eerste orde in het bekken van de Gentse Kanalen

1.1.3 Toestand in de speerpuntgebieden en aandachtsgebieden

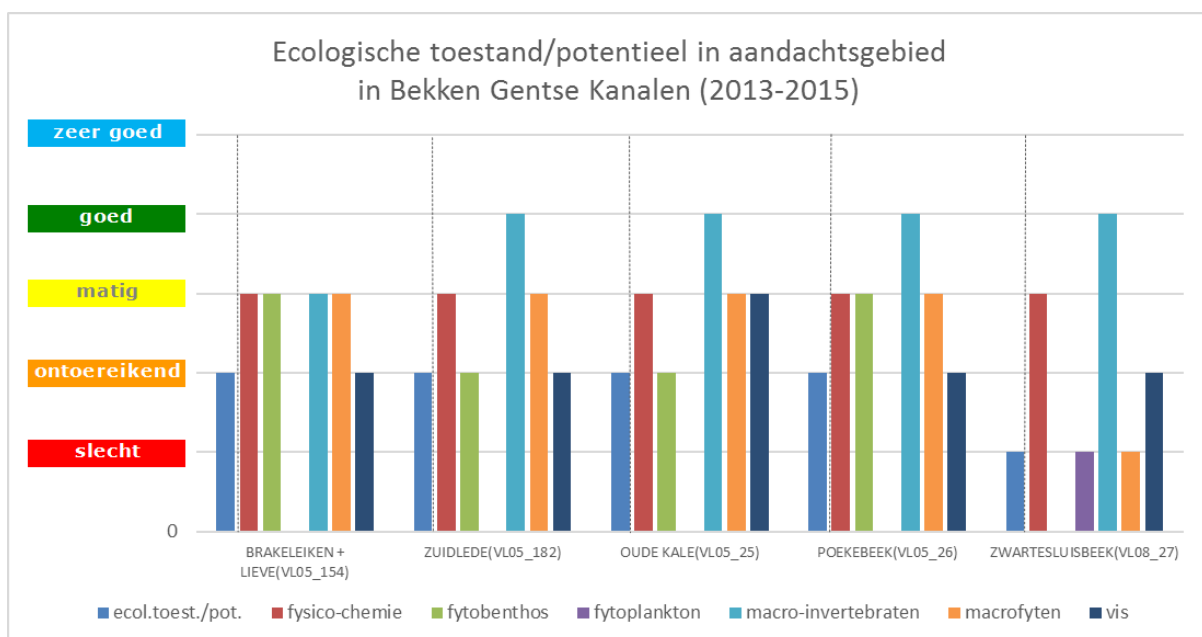
Figuur 5: Fysico-chemische toestand/potentieel in aandachtsgebied in het bekken van de Gentse Kanalen (2014-2016)¹

Het gecombineerd waterlichaam Brakeleiken en Lieve bevindt zich in de beste fysicochemische toestand, enkel totaal fosfor en geleidbaarheid vormen een probleem in de periode 2014-2016. Het is

¹ De fysisch-chemische kwaliteit kan de ecologische toestand/potentieel niet minder goed dan 'matig' maken. De beoordeling voor de fysisch-chemische kwaliteit is gebaseerd op de algemene fysisch-chemische parameters en de specifieke verontreinigde stoffen.

het enige waterlichaam dat als matig beoordeeld wordt als globale beoordeling van de fysico-chemische toestand volgens het one-out-all-out principe. De overige waterlichamen worden als slecht beoordeeld omdat minstens 1 deelparameter de beoordeling slecht krijgt toebedeeld. Ook de Zwartsluisbeek kent een relatief goede kwaliteit, enkel opgeloste zuurstof en totaal fosfor scoren nog ondermaats. De Zuidlede, die in open verbinding staat met de Moervaart, scoort enkel goed op vlak van totaal stikstof, de overige parameters worden als onvoldoende beoordeeld in de periode 2014-2016, geleidbaarheid blijkt hier de slechtst scorende parameter. Een iets ander beeld zien we bij de Oude Kale, totaal fosfor in combinatie met opgeloste zuurstof zijn in de periode 2014-2016 bepalend voor de globale slechte beoordeling van dit waterlichaam. Ook geleidbaarheid scoort nog onvoldoende, het waterlichaam scoort goed op vlak van totaal stikstof en pH. Totaal fosfor is de grootste knelpuntparameter voor de Poekbeek, de overige paramaters met uitzondering van de pH scoren ook nog onvoldoende, enkel de pH wordt als goed beoordeeld.

Figuur 6: Ecologische toestand/potentieel in de aandachtsgebieden in de Gentse Kanalen (2013-2015)

De globale boordeling van de ecologische toestand van de Vlaamse oppervlaktewaterlichamen in de aandachtsgebieden van de Gentse Kanalen volgens het one-out-all-out principe is ontoereikend met uitzondering van de Zwartsluisbeek die als slecht beoordeeld wordt. Voor het Brakeleiken + Lieve is de ontoereikende toestand van het visbestand ontoereikend en bepalend voor de globale beoordeling. Ook de matige toestand van de overige parameters dient nog verbeterd te worden. Bij de Zuidlede zijn het vooral fytobenthos en het visbestand die voor de ontoereikende eindbeoordeling zorgen, enkel macro-invertebraten worden als goed boordeeld. Een gelijkaardig beeld zien we bij de Oude Kale, het visbestand bevindt zich in een iets betere toestand dan dat van de Zuidlede. Voor de Poekbeek is het opnieuw het visbestand die bepalend is voor globale ontoereikende beoordeling van de ecologische toestand van dit waterlichaam. Met uitzondering van macro-invertebraten worden de overige parameters als matig beoordeeld. De zwartsluisbeek bevindt zich in de slechtste ecologische toestand. Zowel fytoplankton als macrofyten krijgen de beoordeling slecht toebedeeld, ook voor de

overige parameters met uitzondering van macro-invertebraten is er nog een verbetering van de toestand nodig.

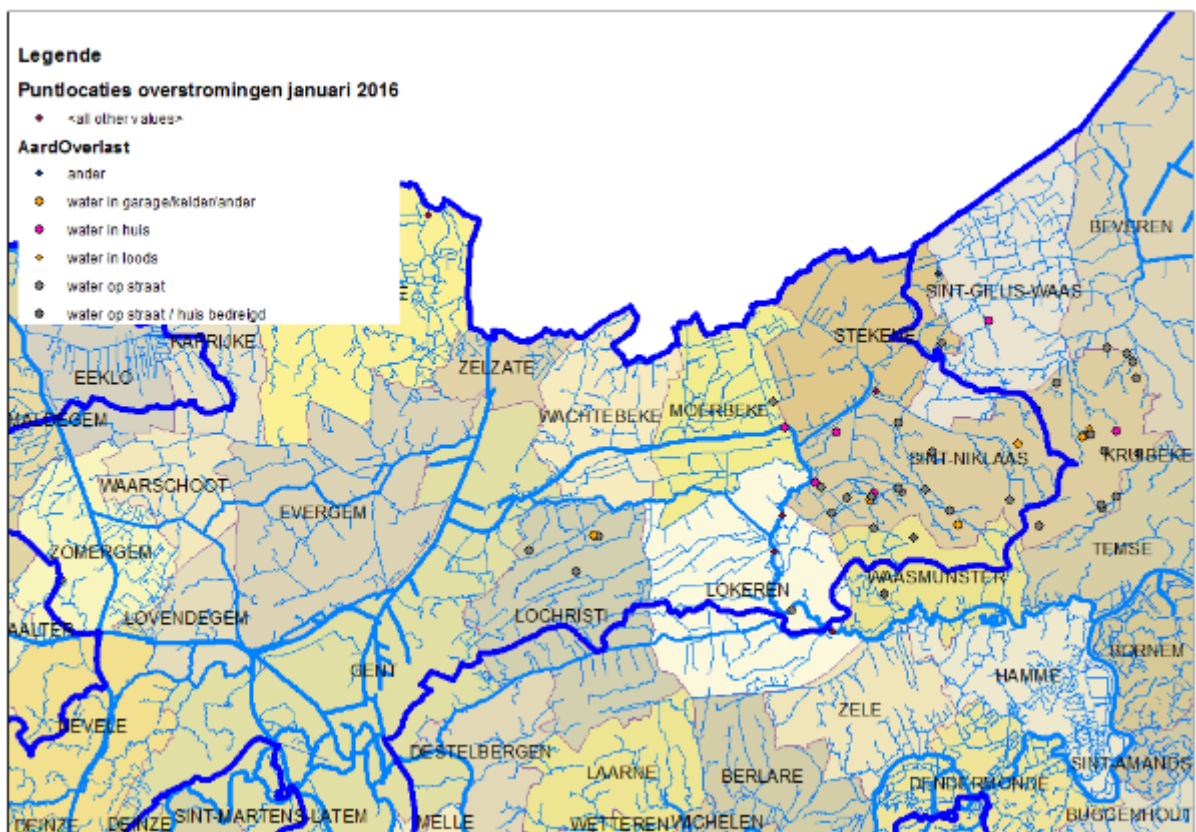

1.2 Kwantitatieve toestand

1.2.1 Wateroverlast

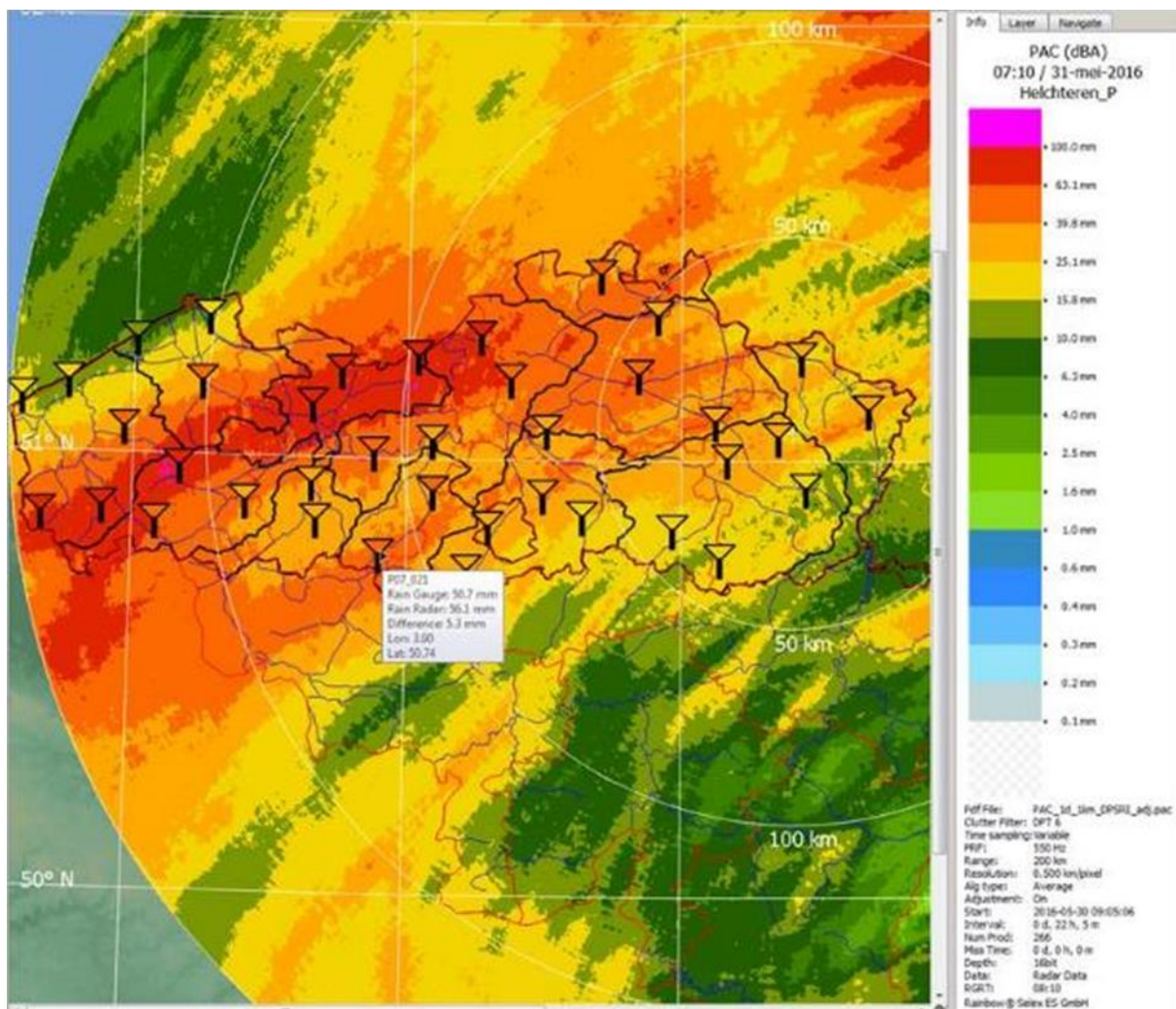
In 2016 kwamen 2 uitgebreide hevige neerslagperiodes voor in het bekken van de Gentse Kanalen met wateroverlast tot gevolg.

Oerstromingen vanuit de waterlopen met wateroverlast tot gevolg bleven beperkt in het bekken van de Gentse Kanalen op 15 en 16 januari 2016. Een 60-tal knelpunten, veelal ten gevolge van lokale knelpunten, werden geïnventariseerd. De meeste meldingen van wateroverlast situeerden zich in het Waasland (Sint-Niklaas, Stekene, Moerbeke).

Figuur 7: Locaties van aanzienlijke wateroverlast overstromingen januari 2016

In de periode 31 mei - 8 juni volgde een tweede periode van hevige neerslag met overstromingen tot gevolg. Uit onderstaand radarbeeld blijkt duidelijk dat grote delen van het bekken van de Gentse Kanalen aanzienlijke neerslaghoeveelheden te verwerken kregen, tot meer dan 80 mm wat ongeveer neerkomt op 10% van de jaarlijkse hoeveelheid neerslag die op jaarbasis valt. Het peil op de meeste waterlopen was zeer hoog en lokaal traden waterlopen buiten hun oevers met niet kritische overstromingen tot gevolg, dit was ondermeer het geval voor de Moervaart, Poekebeek en Reigersbeek. Op heel wat plaatsen kwamen straten onder water door stagnerend water of door water komende uit de riolering en moesten deze afgesloten worden. Dit was ondermeer het geval in Lochrisit, Deinze, Zomergem en Sint-Niklaas.

Figuur 8: Neerslaghoeveelheden 31 mei 2016

1.2.2 Watertekort

Er is geen informatie bekend omtrent belangrijke periodes van waterschaarste in 2016 in het bekken van de Gentse Kanalen.

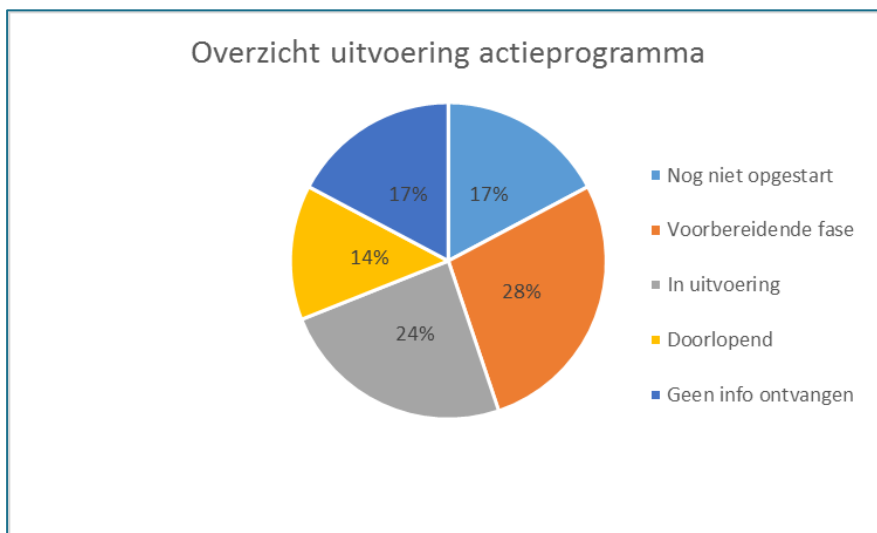
2 VOORTGANGSVERSLAG EN UITVOERINGSPLAN

In het wateruitvoeringsprogramma zetten we de vooruitgang en het uitvoeringsplan voor een selectie van acties voor enkele gebieden in de kijker. Het overzicht van de stand van zaken van alle acties voor het bekken en voor de stroomgebiedbeheerplannen kan u [hier](#) raadplegen. De stand van zaken van alle signaalgebieden kan u [hier](#) bekijken.

2.1 Overzicht uitvoering actieprogramma

In het bekken van de Gentse Kanalen zijn er 29 bekkenspecifieke acties. Onderstaande grafiek geeft een overzicht weer van in welke status de acties zich bevinden. Voor het Bekken van de Gentse Kanalen bevinden 8 acties zich in voorbereidende fase en zijn 7 acties in uitvoering. 5 acties zijn nog niet opgestart en 4 acties zijn doorlopend. Voor 5 van de 29 acties werd geen input ontvangen.

De bespreking van de acties binnen de aandachtsgebieden wordt weergegeven onder 2.2. Gebiedsspecifieke acties in aandachtsgebieden.

Figuur 9: Overzicht stand van zaken acties bekkenspecifiek deel Gentse Kanalen

2.2 Gebiedsspecifieke acties in aandachtsgebieden

2.2.1 Oude Kale (=aandachtsgebied)

De Oude Kale vormde ooit, samen met de Poekebeek, een boventak van de Durme. Op heden ligt de Oude Kale relatief geïsoleerd van het omliggend watersysteem. Landbouw en een aantal resterende ongezuiverde huishoudelijke lozingen lijken nog steeds van invloed op de waterkwaliteit van de Oude Kale. Er zijn echter ook indicaties dat de waterbodem een historische erfenis met zich meedraagt die een onvoldoende waterkwaliteit veroorzaakt. De structuurkwaliteit van de brede en ondiepe Oude Kale is nog lokaal voor verbetering vatbaar.

Meer informatie over het aandachtsgebied Oude Kale vindt u op de [website van het bekken van de Gentse Kanalen](#).

Afbeelding 1: De meanderende loop van de Oude Kale

WATERKWALITEIT EN ECOLOGIE

STRUCTUURHERSTEL, SANERING VISMIGRATIEKNELPUNTEN EN ONDERZOEK AANGEPAST PEILREGIME REKENING HOUDENDE MET ANDERE FUNCTIES IN HET STROOMGEBIED (IUV LANDINRICHTINGSPROJECT VINDERHOUTSE BOSSEN) IFV IHD EN GOEDE TOESTAND OUDE KALE (4B_E_0274)

In 2016 werd het opwaartse gedeelte van de Oude Kale ter hoogte van de sporthal te Nevel opnieuw

////////////////////////////////////

opengelegd waardoor een verhoogd contact is tussen de waterloop en de omgeving. Een verhoogde belevingswaarde staat hierbij centraal. De voorbereidingswerken door VMM voor een hermeandering van een rechtgetrokken stuk van de Oude Kale bevinden zich een laatste fase. De opdracht voor inschakeling van meanders werd aanbesteed. De stedenbouwkundige vergunning werd bekomen. De uitvoering van de inschakeling van meanders voor de Oude Kale is voorzien voor 2017. De rechtgetrokken waterloop krijgt weer een meanderend patroon, de buitenbochten krijgen steilere oevers en de binnenbochten zachthellende oevers. Voor het project werkt VMM samen met onder meer de gemeente Nevele, ANB, Natuurpunt en enkele jeugdbewegingen. In het gebied is namelijk ook de inrichting van een ecologische speelzone voorzien en een natuurgebied. Waterwegen en Zeekanaal stelt haar terreinen ter beschikking voor de realisatie van dit project.

UITBOUW EN OPTIMALISATIE WATERZUIVERINGSINFRASTRUCTUUR

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

Er werden in 2016 geen bovengemeentelijke saneringsprojecten uitgevoerd in het afstroomgebied van de Oude Kale, een aantal projecten zijn in voorbereiding ter hoogte van Vosselare, doch de invloed op de Oude Kale is beperkt

ADVISINGEN BOVENGEMEENTELIJKE SANERINGSINFRASTRUCTUUR

TP AQF die in 2016 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

In 2016 werden geen projecten met link naar aandachtsgebied Oude Kale geadviseerd.

Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2018-2022

Er zijn geen projecten gelegen binnen het aandachtsgebied van de Oude Kale.

Advisering Optimalisatieprogramma 2019 -2023
Volgende project heeft een link met het aandachtsgebied van de Oude Kale:
- Project 23417 Aansluiting Landegemstraat te Nevele: Het project voorziet in de aansluiting van groene clusters in de Landegemstraat te Nevele die momenteel samen met RWA aangesloten is op de RWZI van Nevele. Het project resulteert in het meest optimale scenario in een meer geconcentreerd DWA richting RWZI van Nevele, iets verhoogde overstortwerking richting Afleidingskanaal van de Leie en een beperkt bijkomend RWA-debiet naar de Oude Kale. De ecologische winst voor de Oude Kale is beperkt.

GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

Wellicht het belangrijkste infrastructuurwerk van Nevele op gebied van gemeentelijke rioleringsinfrastructuur betreft de aansluiting van de Lostraat. De uitvoering van dit gemeentelijke

rioleringsproject werd opgestart in april 2016 en werd afgerond in april 2017. Alle woningen in de Lostraat te Nevele die nu nog hun afvalwater ongezuiverd lozen op het omliggend waterlopenstelsel worden aangesloten op een nieuwe riolering die wordt aangelegd vanaf de Eikendreef en eindigt nabij de gemeentegrens met Lovendegem. Een afvoeras voor regenwater start ook aan de Eikendreef en loopt tot aan de Durmenstraat, verderop staan de baangrachten in voor het afvoeren van het regenwater. Het regenwater wordt afgevoerd naar de het Geleed en de Oude Kale.

VOEREN VAN EEN GEÏNTEGREERD WATERBELEID

ORGANISEREN & COÖRDINEREN VAN GEBIEDSGERICHT OVERLEG VOOR HET AFSTROOMGEBIED VAN HET AANDACHTSGEBIED OUDE KALE IN HET BEKKEN VAN DE GENTSE KANALEN (ACTIE 9_C_045)

Eind 2014 werd een eerste gebiedsgericht overleg ingelegd in ruime groep. Uit dit overleg kwam naar voor dat er nog een aantal grote onbekenden waren in het waterkwaliteitsvraagstuk van de Oude Kale waar intussentijd verder onderzoek naar werd gedaan. In 2015 en vooral 2016 werd het gebiedsgericht overleg bilateraal met de betrokken actoren gevoerd. Zo onderzocht VMM in samenwerking met Ugent/Vito de uitloging van P vanuit de watebodem naar de waterkolom. In het najaar van 2017 wordt een volgend GTO gepland.

Meer informatie over het gebiedsgericht overleg vindt u op de [website van het bekken van de Gentse Kanalen](#).

2.2.2 Poekebeek (= aandachtsgebied)

Het reliëfrijke stroomgebied de Poekebeek ligt deels in West-Vlaanderen en deels in Oost-Vlaanderen op grondgebied van de gemeenten Aalter, Nevele, Wingene, Ruiselede, Tielt en Deinze. Het bekken is een typisch open ruimtegebied met een grote densiteit aan landbouw (bedrijven). Dorpskernen, lintbebouwing en individuele woningen homogeen verspreid in het gebied. De Poekebeek is de hoofdafwateringsas, met het systeem van de Wantebeek-Klaphullebeek als voornaamste zijloop. De ecologische waarde binnen het deelgebied van de Wantebeek is groot. Meer informatie over de Poekebeek vindt u op de [website van het bekken van de Gentse Kanalen](#).

Afbeelding 2: Overstroomde Poekebeek te Vinkt november 2010

WATERKWALITEIT EN ECOLOGIE

ACTIES ROND VERBETERING VAN STRUCTUURKWALITEIT, SANERING VISMIGRATIEKNELPUTEN EN NATUURLIJKE WATERHUISHOUDING IFV DE IHD'S EN DE GET/GEP KRLW DOOR HET AFSTEMMEN VAN HET WATERLOPENBEHEER EN DOOR KLEINSCHALIGE INGREPEN OP ONBEVAARBARE WATERLOPEN (VLAAMSE OWL) IN HET BEKKEN VAN DE GENTSE KANAALENTITEL ACTIE (ACTIE 4_B_0232 EN 8A_E278)

Binnen het stroomgebied wordt stelselmatig verder werk gemaakt van een verbetering van de

ecologische toestand. De focus ligt hierbij op het deelgebied de Wantebeek en de benedenloop van de Poekebeek waar een opwaardering van het rechtgetrokken deel van de Poekebeek en de vele resterende opgevolde meanders bijzondere potenties bieden voor een verhoging van het natuurlijk functioneren van de Poekebeek. In 2016 werd een eerste onderzoek gedaan naar bijkomende herstelmaatregelen van de structuurkwaliteit op de Poekebeek 1e categorie.

UITBOUW EN OPTIMALISATIE WATERZUIVERINGSINFRASTRUCTUUR

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

De resterende grote missing links in de bovengemeentelijke zuiveringsinfrastructuur worden stelselmatig weggewerkt. De in voorbije jaren uitvoering van collector Kruiskerke en Doomkerke fase 1 is hierbij zeker het vermelden waard.

In 2017 staat de uitvoering van collector Doomkerke fase 2 gepland. Hiermee wordt verder werk gemaakt om afvalwater van de inwoners van Doomkerke en Klaphulle, dat nu nog in de Wantebeek, Klaphullebeek en Poekebeek belandt aan te sluiten op de rioolwaterzuiveringsinstallatie van Aalter. Het gaat hierbij om afvalwater van meer dan 2000 inwoners dat bijkomend opgevangen en gezuiverd zal worden.

Ook de aansluiting van Poesele staat gepland in 2017, met dit project zal het afvalwater van Poesele dat nu nog ongezuiverd in de Neerschuurbeek belandt, aansluiten op de bestaande riolering in de Graaf Van Hoornestraat. Het gaat om afvalwater van meer dan 700 inwoners dat bijkomend zal worden opgevangen en zal worden gezuiverd.

ADVISINGEN BOVENGEMEENTELIJKE SANERINGSINFRASTRUCTUUR

TP AQF die in 2016 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

In 2016 werd volgend projecten met link naar aandachtsgebied Poekebeek geadviseerd:

- Project 23157 "Sanering Nevele-centrum" te Nevele werd voorwaardelijk gunstig geadviseerd. De uitvoering van het project garandeert ondermeer de veilige doorvoer van DWA na uitvoering van de aansluiting van Poesele en Meigem. Dit is van belang om de invloed van overstortwerking op de Poekebeek zo veel mogelijk te beperken. De Poekebeek en de Oude Kale zijn belangrijke captatiegebieden voor drinkwater te Kluizen en staan tevens aangeduid als aandachtsgebied in kader van de 2e generatie stroomgebiedbeheerplannen.

Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2018-2022

Volgende projecten zijn goedgekeurd op het OP 2018:

- Project 20640G Aansluiting Meigem - Nevele: Dit project sluit via het geplande Aquafin project 23157

(zie hierboven) aan op de bestaande Aquafin infrastructuur en zo op de RWZI van Nevele.

- Project 23064B Afkoppelen Ringlaan - Tielt: Het project voorziet enerzijds een gescheiden stelsel in de Gemsesteenweg en anderzijds in een verbreding van de Poekebeek en in een bufferbekken.

Advisering Optimalisatieprogramma 2019 -2023

22864 Afkoppeling bedrijventerrein Tielt-Noord

Het project beoogt de realisatie van een volledig gescheiden stelsel in de industriezone Tielt-Noord, die voornamelijk in het bekken van de Leie gesitueerd is. Tot op vandaag is er slechts een beperkt gescheiden stelsel aanwezig. Op die manier zou zo'n 35,21 ha verharde oppervlakte worden afgekoppeld. Daarnaast zou ook een inlaat van een gracht - komende van een transportbedrijf - van het rioolstelsel worden afgekoppeld. Door het afkoppelingsproject zal sterker geconcentreerd afvalwater richting RWZI van Tielt worden aangevoerd (bekken van de Leie). Een verbeterd zuiveringsrendement kan verwacht worden wat de waterkwaliteit van de Speibeek ten goede zal komen (bekken van de Leie).

WATERKWANTITEIT

AANLEG SEDIMENTVANG 3.1 OP DE POEKEBEEK(ACTIE 8B_C_023)

Voor de aanleg van een sedimentvang op de Poekebeek is nog geen concrete timing voorzien.

OVERSTROMINGEN IN 2016

In 2016 vonden in het bekken van de Poekebeek geen overstromingen plaats met ernstige wateroverlast. Toch treden waterlopen echter wel veelvuldig lokaal buiten hun oevers, zonder erge wateroverlast tot gevolg.

Afbeelding 3: Overstroming november 2016 van de Wantebeek nabij Kruiskerke

ORGANISEREN & COÖRDINEREN VAN GEBIEDSGERICHT OVERLEG VOOR HET AFSTROOMGEBIED VAN HET AANDACHTSGEBIED POEKEBEEK IN HET BEKKEN VAN DE GENTSE KANALEN (ACTIE 9_C_045)

In 2016 werd gestart met de doorlichting van de waterkwaliteit van de Poekebeek, een eerste overleg rond de calamiteitenwerking van VMM vond plaats eind 2016. In 2017 zal voor het aandachtsgebied Poekebeek verder gewerkt worden aan kennisverdieping.

Meer informatie over het gebiedsgericht overleg vindt u op de [website van het bekken van de Gentse Kanalen](#).

2.2.3 Moervaartdepressie (incl aandachtsgebied Zuidlede)

De Moervaart, Zuidlede en het kanaal van Stekene zijn de belangrijkste waterlopen in de Moervaartdepressie, een laaggelegen gebied in het Waasland met graslanden, bossen en mozaïeklandschappen. Oorspronkelijk waterde dit gebied oostwaarts af via de Durme. Vandaag gebeurt de afwatering westwaarts via de Moervaart en het kanaal Gent-Terneuzen.

Meer informatie over dit gebied vindt u op de [website van het bekken van de Gentse Kanalen](#).

Afbeelding 4: Kajakvaart op de Moervaart thv. Kalvebruge op de Moervaart te Wachtebeke (Bron: <https://www.ontdeketwaasland.be/gemeentes/wachtebeke/5043-kano-en-kajakcenter-moervaart-en-zuidlede>)

WATERKWALITEIT EN ECOLOGIE

UITBOUW EN OPTIMALISATIE WATERZUIVERINGSINFRASTRUCTUUR

ADVISINGEN BOVENGEMEENTELIJKE SANERINGSINFRASTRUCTUUR

TP AQF die in 2016 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

In 2016 werd het project 23.182 "Verbindingsriolering Ruilare" te Lochristi gunstig geadviseerd. Met dit project wordt de huishoudelijke vuilvracht vanaf de Slagmanstraat (N449) langsheen de lintbebouwing van Ruilare aangesloten op de geplande collector 22494 'Aansluiting Ruilare'.

Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2018-2022

Volgende projecten zijn goedgekeurd op het OP 2018:

- Project 23323 Afkoppeling binnengebied Eksaarde: Het voorstel beoogt de afkoppeling van +/- 13ha onverharde oppervlakte met beperkte ingrepen. De optimalisatie zorgt voor verminderde

overstortwerking op de Olentgracht-Bosgracht en de Zuidlede die aangeduid staat als aandachtsgebied.

- Project 23373 KWZI Wachtebeke - Overslag : 2de fase: Huidig projectvoorstel zorgt voor de verdere sanering van directe of indirecte lozingen op De Plassen en de Axels Vaardeken van 638IE. Dit komt de waterkwaliteit van de betrokken beken en grachten en afwaartse waterlopen waaronder de Moervaart ten goede door afname van organische verontreiniging en eutrofiëring en zorgt voor meer potenties voor de ontwikkeling van watergebonden fauna en flora.

Advisering Optimalisatieprogramma 2019 -2023

Volgende projecten zijn van belang voor het aandachtsgebied van de Zuidlede:

- Project 20631 Collector Zeveneekskens te Lokeren: Door de aansluiting van de huishoudelijke vuilvrachten/aanleg collector Zeveneekskens kan verwacht worden dat (lichte) verminderde nutriëntafzet gerealiseerd zal worden op de Olentgracht en verder de Zuidlede. Dit bovengemeentelijk project in combinatie met gemeentelijke uit te voeren projecten zamelt in totaal ca. 1800 IE in van het omliggende waterlopenstelsel. De Zuidlede wordt naar voor geschoven als aandachtsgebied voor het behalen van de goede toestand in kader van de 2e generatie stroomgebiedbeheerplannen. Een goede waterkwaliteit van de Olentgracht is van belang ivm. de instandhoudingsdoelstellingen van het omliggend IHD-gebied. Op basis van het digitaal hoogtemodel wordt ingeschat dat het merendeel van de vuilvracht op dit moment loost richting Mariabeek en verder naar de Moervaart.

- Project 16131 Aansluiting Rat-Nerenhoek te Lochristi: Het project voorziet in de aanleg van een collector tussen een gemeentelijk overnamepunt (115IE) met inzameling van vuilvracht langsheen de collector (149IE). Een gescheiden stelsel wordt aangelegd. RWA wordt zo veel mogelijk noordwaarts getransporteerd richting pompgraaf Lange Kromme (Zuidlede nabij monding Moervaart). Huishoudelijke vuilvracht wordt ingezameld en nutriëntinspoeling wordt vermeden op het toevoerend waterlopenstelsel (Hasselgracht waterloop O1225) richting Zuidlede die staat aangeduid als aandachtsgebied. Door de gecombineerde aanpak van voorliggend OP-project, opgedragen OP-project 20.271 en het gemeentelijk engagement tot realisatie van gekoppelde rioleringsprojecten wordt voorzien in de sanering huishoudelijke vuilvracht van een aanzienlijk regio binnen het aandachtsgebied van de Zuidlede.

(Het volledige advies van het bekkenbestuur van het bekken van de Gentse Kanalen bij het Optimalisatieprogramma 2019-2023 vindt u in bijlage 2 van het WUP 2016.)

REALISEREN VAN BOVENSTROOMSE BUFFERING OP DE WESTLEDE (ACTIE 6_F_0101)

In Lochristi zal het 'Oud Vliegveld' ontwikkeld worden als één van de vier groenpolen rond Gent. Op deze terreinen wordt momenteel in opdracht van W&Z zand ontgonnen. De ontginningsputten worden opgevuld met niet-verontreinigd bagger- en ruimingsspecie. Bij de herinrichting van de oude zandwinningsputten 'Oud Vliegveld' tot groenpool zullen de waterbergingsmogelijkheden maximaal behouden blijven. Er werd een consensus bekomen om 100.000 m³ buffering mee te nemen bij de verdere uitwerking van de groenpool.

Op 27 maart 2017 is de ontwerpopdracht officieel van start gegaan. De opdracht bestaat uit:

- - de opmaak van een globaal inrichtingsplan voor ganse groenpool
- - de opmaak van een uitvoeringsplan fase 1 (NW-arm + militair domein + visvijver)
- - de uitvoering fase 1 (zonder visvijver): aanvraag stedenbouwkundige vergunning + opmaak uitvoeringsbestekken + toezicht uitvoering op terrein

Afbeelding 5: Oude Zandwinningsputten 'Oud Vliegveld' te Lochristi (*Bron: www.geopunt.be 31/05/2017*)

AANLEG NIEUWE AFWATERINGSWEG (NIEUWE WESTLEDE) RICHTING SIFFERDOK (ACTIE 6_I_0018)

De nieuwe Westlede, een nieuwe evacuatiweg voor water tussen het pompgemaal 'Volvo' in Oostakker en het Sifferdok moet het bovenstroomse gedeelte van de Westlede ter hoogte van Lochristi, Oostakker, Lochristi en Gent ontlasten. Dit wordt een wezenlijke verbetering van de waterhuishouding van zowel de stad Gent, de gemeente Lochristi als het ruimere afstroomgebied van de polder Moervaart en Zuidlede.

In 2016 werd verder gewerkt aan de opmaak van een intentieovereenkomst tussen alle betrokken partijen (stad Gent, gemeente Lochristi, polder Moervaart en Zuidlede, TMVW, provincie Oost-Vlaanderen) teneinde een sluitend engagement te bekomen van alle betrokken partijen en te kunnen starten met het uitwerken van een gecoördineerd voorontwerp (initiatiefnemer: stad Gent, TMVW en de provincie Oost-Vlaanderen) dat als een verfijning gezien kan worden van zowel het technisch ontwerp als de totale kostprijs van het project en een noodzakelijke stap is ter voorbereiding van een uitvoeringsdossier. De ondertekening van de intentieovereenkomst kon echter niet doorgaan als gevolg van een aantal opmerkingen vanuit de polder Moervaart en Zuidlede over o.a. de financiering en onduidelijkheden over de engagementen vanuit AWV en SO Gent over de uitvoering van bepaalde stukken van het tracé van de Nieuwe Westlede. Om de engagementen vanuit AWV en SO Gent uit te klaren vond een nieuw overleg plaats op 28 september 2016 waar AWV en SO Gent verduidelikten welke werken door AWV en SO Gent uitgevoerd/gepland zijn. Een bijkomend knelpunt kwam aan het licht met betrekking tot de aanleg van de Nieuwe Westlede binnen de bouwvrije zone langs de R4. In 2017 wordt in overleg met alle betrokken partijen verder gezocht naar een oplossing voor dit dossier.

UITVOERING VAN SEDIMENTRUIMINGEN OP DE ONBEVAARBARE WATERLOPEN VAN DE 1STE CATEGORIE IN BEKKEN VAN DE GENTSE KANALEN (ACTIE 8B_B_0033)

Sedimentruiming wordt ingepland met als voornaamste doel de risico's op overstromingen te beperken. In 2016 werd slibruiming van de Ledebek uitgevoerd. In 2017 wordt de uitvoering van slibruiming van de Zuidlede (laag pand) voorzien.

OVERSTROMINGEN IN 2016

Op 15 januari 2016 werd omwille van hoge waterstanden op de Durme en Moervaart vanuit NV Waterwegen en Zeekanaal (W&Z) gevraagd om zo weinig mogelijk te lozen (pompen) naar de Moervaart en Durme. Concreet werd gevraagd om pompen stil te leggen aan de Ledebek in Lokeren (Benedenschelde) en het Kanaal van Stekene (Gentse Kanalen). Langs de Zuidlede zijn er tijdens deze storm geen problemen gemeld. Dit kwam door de beperkte belasting van het Kanaal Gent-Terneuzen tijdens de storm. Hier werd door sturing van W&Z slechts 13 m³/s doorgestuurd vanuit Evergem, waar dit tijdens andere hoogwaters vaak meer dan 10 keer zo veel is. Meer debiet vanuit Evergem in combinatie met de moeilijke lozing in Terneuzen door een stevige wind, zou voor wateroverlast gezorgd hebben langs de polderwaterlopen die pompen naar de Zuidlede. Om hiervoor oplossingen te zoeken, wordt gestart met een oppervlaktewaterkwantiteitsmodellering voor de Zuidlede.

Op 30-31 mei 2016 kregen grote delen van het bekken van de Gentse Kanalen aanzienlijke neerslaghoeveelheden, tot meer dan 80 mm, te verwerken. Het peil op de meeste waterlopen was zeer hoog en lokaal traden waterlopen buiten hun oevers met niet kritische overstromingen tot gevolg. In de regio Lochristi-Wachtebeke stegen de peilen van kleinere waterlopen snel en werd door de VMM de Zuidlede over zijn hele lengte gecontroleerd, maar er werden geen kritieke overstromingen gemeld of waargenomen.

Afbeelding 6: Lokale wateroverlast ter hoogte van de Voldersstraat te Lochristi (Bron: Overstromingsrapport 2016 27mei-8juni VMM)

ORGANISEREN & COÖRDINEREN VAN GEBIEDSGERICHT OVERLEG VOOR HET AFSTROOMGEBIED VAN DE AANDACHTSGEBIED ZUIDLEDE IN HET BEKKEN VAN DE GENTSE KANALEN(ACTIE 9_C_045)

Het lopende gebiedsgericht overleg voor het aandachtsgebied van de Zuidlede focust zich op vandaag op waterkwantiteitsaspecten. Zo brengt het bekkenbestuur en het bekkensecretariaat alle betrokken actoren samen rond de realisatie van de Nieuwe Westlede. Ook behoudt het bekkensecretariaat het overzicht van en bestendigt een geïntegreerde en duurzame aanpak tussen de lopende processen rond de inrichting van de groenpool te Lochristi, de (modellering van de) Zuidlede en het strategisch project Moervaartvallei.

Meer informatie over het gebiedsgericht overleg vindt u op de [website van het bekken van de Gentse Kanalen](#)

Afbeelding 7: Zuidlede (Bron: <http://gentsekanaalzone.be/project-moervaartvallei/>)

2.2.4 Zwartesluisbeek (= aandachtsgebied)

Het afstroomgebied van de Zwartesluisbeek op Vlaams grondgebied is ongeveer 2500 ha groot, waarvan ongeveer 2100 ha (84%) op grondgebied van gemeente Assenede en 400 ha (16%) op grondgebied van gemeente Zelzate. Het gebied van de Zwartesluisbeek is een biologisch waardevol valleigebied dat heel wat potenties biedt, doch resterende lozingen vanuit huishoudens en landbouw en een historisch opgebouwde sliblaag (o.a. in de Vlietbeek – pas zinvol na sanering huishoudelijke lozingen) moeten nog aangepakt worden om tot een goede waterkwaliteit te komen.

WATERKWALITEIT EN ECOLOGIE

UITBOUW EN OPTIMALISATIE WATERZUIVERINGSINFRASTRUCTUUR

ADVISINGEN BOVENGEMEENTELIJKE SANERINGSINFRASTRUCTUUR

TP AQF die in 2016 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

In 2016 werden geen technische plannen van Aquafin voor dit aandachtsgebied geadviseerd.

Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2018-2022

Volgende projecten zijn goedgekeurd op het OP 2018:

- Project 22246 Sanering Zwartesluisbeek te Assenede is van essentieel belang om tot een goede toestand van de Vlietbeek en Zwartesluisbeek te komen. Het project staat echter onder voorbehoud van een gekoppeld gemeentelijk initiatief.*
- Project 23323 Afkoppeling binnengebied Eksaarde: Het voorstel beoogt de afkoppeling van +/- 13ha onverharde oppervlakte met beperkte ingrepen. De optimalisatie zorgt voor verminderde overstortwerking op de Olentgracht-Bosgracht en de Zuidlede die aangeduid staat als aandachtsgebied.*
- Project 23373 KWZI Wachtebeke - Overslag : 2de fase: Huidig projectvoorstel zorgt voor de verdere sanering van directe of indirecte lozingen op De Plassen en de Axels Vaardeken van 638IE. Dit komt de waterkwaliteit van de betrokken beken en grachten en afwaartse waterlopen waaronder de Moervaart ten goede door afname van organische verontreiniging en eutrofiëring en zorgt voor meer potenties voor de ontwikkeling van watergebonden fauna en flora.*

Advisering Optimalisatieprogramma 2019 -2023

Project 22246 Sanering Zwartesluisbeek te Assenede: Hoewel onder voorbehoud van aanzienlijke inspanningen van gemeente Assenede, dient dit project met de nodige prioriteit behandeld te worden. Het project voorziet in de sanering van 136 IE die op heden nog ongezuiverd lozen in de Vlietbeek (2ecat), ondanks het relatief beperkte debiet kan de invloed op de waterkwaliteit van de Vlietbeek van deze ongezuiverde lozingen als groot worden beschouwd. Verder stroomafwaarts gaat de Vlietbeek over in de Zwarte Sluisbeek (1e cat.) die wordt aangeduid als aandachtsgebied in de 2e generatie stroomgebiedbeheerplannen. Een verbeterde waterkwaliteit is van essentieel belang voor de VEN-gebieden langs deze waterlopen. Maatregelen ter verbetering van de waterkwaliteit voor de Vlietbeek worden een zeer hoge prioriteit toegekend vanuit het actieprogramma van de IHD's.

GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

De sanering van de Prins Boudewijnlaan en de Groenendijkstraat zouden een afkoppeling van ongeveer 600 IE op de Vlietbeek betekenen. Beide projecten zijn gekoppeld aan het bovengemeentelijk project 'Sanering Zwartesluisbeek'. Het project Prins Boudewijnlaan is reeds opgedragen waardoor dit budgetruimte inneemt op Vlaams niveau. Vanuit de VMM werd aan de gemeente gevraagd om het voorontwerp voor dit project verder af te werken en in te dienen. Op die manier zou ook het bovengemeentelijk project 'Sanering Zwartesluisbeek' verder kunnen uitgewerkt worden.

Met het project Oosteeklo zou 800 IE aangesloten worden. Dit project zou een verbetering betekenen voor de werking van de RWZI van Ertvelde, die op Vlaams niveau 1 van de meest verdunde RWZI's van Vlaanderen is.

INDIVIDUELE ZUIVERING

In de gemeente Assenede dienen een 250-tal IBA's geplaatst te worden waarvan 78 met prioriteit 1 (uit te voeren tegen eind 2017). Hiervoor heeft de gemeente via Riopact een systeem uitgewerkt waarbij Aquafin instaat voor de plaatsing van de IBA en de gemeente vervolgens instaat voor het onderhoud van de IBA. In de loop van 2017 zal voor de IBA's met prioriteit 1 een communicatie worden opgestart naar de betrokkenen.

WATERKWANTITEIT

OVERSTROMINGEN IN 2016

Er deden zich in 2016 geen ernstige problemen van wateroverlast voor in het aandachtsgebied van de Zwartesluisbeek.

SIGNAALGEBIEDEN

In het gebied van de Zwarteluisbeek bevinden zich volgende 4 signaalgebieden in Assenede: Voetbalvelden, Kasteel ter Leien, Noordstraat en Prins Boudewijnlaan. De fiches voor deze signaalgebieden werden door het bekkenbestuur van de Gentse Kanalen goedgekeurd op 6 november 2015. Op 16 december 2015 hechtte de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) haar goedkeuring aan de selectie van een laatste reeks van 152 prioritaire signaalgebieden (reeks 3) en de verdere aanpak en timing voor de behandeling van de prioritaire signaalgebieden reeks 3 binnen de bekkenstructuren. In dit kader keurde de Vlaamse Regering op 31 maart 2017 de vervolgstappen voor reeks 3 goed.

Meer informatie over de signaalgebieden kan u raadplegen op www.signaalgebieden.be.

Het woonuitbreidingsgebied rond de Ertveldsesteenweg te Oosteeklo werd niet opgenomen op de prioritaire lijst van te screenen signaalgebieden op vraag van de gemeente Assenede werd het WUG als niet weerhouden omwille van het feit dat het RUP in opmaak was en de waterhuishouding gedetailleerd ging worden bestudeerd. Begin 2017 werd de hydrologische studie toegelicht waaruit blijkt dat de ontwikkeling van het WUG een verhoogde druk op het benedenstrooms gebied zal leggen. Ten gevolge van de inrichting van het WUG kan een toename van het piekdebiet van de Moerbeek thv. de Ertveldsesteenweg verwacht kan worden van ca. 5%, zo blijkt uit de hydrologische studie.

De afweging dient bijgevolg gemaakt te worden of extra maatregelen dienen genomen te worden bij de ontwikkeling van het WUG om het verhoogd risico voor benedenstroomse gebieden zo veel als mogelijk te beperken. Mogelijke extra maatregelen kunnen bv. zijn: het voorzien van extra buffervolume binnen het WUG en het hanteren van minimumpeilen voor wegenissen en vloerpeilen van woningen of andere principes van waterrobuust bouwen.

VOEREN VAN EEN GEÏNTEGREERD WATERBELEID

ORGANISEREN & COÖRDINEREN VAN GEBIEDSGERICHT OVERLEG VOOR HET AFSTROOMGEBIED VAN HET AANDACHTSGEBIED ZWARTESLUISBEEK IN HET BEKKEN VAN DE GENTSE KANALEN (ACTIE 9_C_045)

Voor het aandachtsgebied van de Zwarteluisbeek was er vanuit het bekkensecretariaat een eerste verkennend bilateraal overleg met de gemeente Assenede en de VMM. De komende jaren zullen de projecten rond de sanering van het huishoudelijk afvalwater verder opgevolgd worden.

Meer informatie over het gebiedsgericht overleg vindt u op de [website van het bekken van de Gentse Kanalen](#).

2.2.5 Brakeleiken en Lieve (= aandachtsgebied)

Het aandachtsgebied van de Lieve omvat het afstroomgebied van de Lieve en het Brakeleiken. Een éénduidige hydrografische grens is moeilijk te trekken daar het natuurlijk afstroomgebied beïnvloedt wordt bij waterinname te Kluizen. Dankzij extra inspanningen in het verleden om een goede waterkwaliteit te bekomen voor productie van drinkwater te Kluizen is de kwaliteit van het oppervlaktewater in het gebied al vrij behoorlijk doch dient nog verder verbeterd te worden.

Afbeelding 8: Spaarbekkens te Kluizen (Bron: De Watergroep)

WATERKWALITEIT EN ECOLOGIE

UITBOUW EN OPTIMALISATIE WATERZUIVERINGSINFRASTRUCTUUR

ADVISINGEN BOVENGEMEENTELIJKE SANERINGSINFRASTRUCTUUR

TP AQF die in 2016 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

In 2016 werd het project 23.155 "Afkoppelen inlaten Riemesteenwege" te Evergem ongunstig geadviseerd omwille van een lange inbuizing van een geklasseerde waterloop. Er diende onderzocht te worden of de waterloop toch niet in open bedding kon worden gelegd.

Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2018-2022

Volgende projecten zijn goedgekeurd op het OP 2018:

- Project 23321 Optimalisatie Lovendonk-Oostveld Evergem: Het optimalisatieproject zorgt voor verminderde overstortwerking op afwaartse gelegen waterlopen die gelegen zijn binnen het drinkwaterbeschermingsgebied van Kluizen en het aandachtsgebied van de Lieve.

Advisering Optimalisatieprogramma 2019 -2023

Er zijn geen projecten binnen de huidige ontwerp OP projectenkorf binnen het aandachtsgebied van de Lieve.

WATERKWANTITEIT

OVERSTROMINGEN IN 2016

Er deden zich in 2016 geen ernstige problemen van wateroverlast voor in het aandachtsgebied van de Lieve.

2.3 Gebiedsspecifieke acties in andere gebieden

2.3.1 Kanalen

Kanalen en gekanaliseerde waterlopen zijn typerend voor het bekken van de Gentse Kanalen. Het Afleidingskanaal van de Leie, het kanaal Gent-Oostende, de Ringvaart rond Gent, het kanaal Gent-Terneuzen, het Leopoldkanaal, de Moervaart en het netwerk van gekanaliseerde waterlopen binnen de Ringvaart (Gentse binnenwateren) vormen de belangrijkste kanalen.

WATERKWALITEIT EN ECOLOGIE

VISMIGRATIE VANUIT ZEE MOGELIJK MAKEN NAAR LEIE EN BOVENSCHELDE, TER HOOGTE VAN DE GETIJDENSLUIS TE MERELBEKE (ACTIE 8A_C_0530)

In uitvoering van de BeneluxBeschikking (M(2009)1) werd voor Vlaanderen een prioriteitenkaart voor het herstel van vismigratie opgemaakt. De timing is afgestemd op de Europese Kaderrichtlijn Water.

Doelstelling is dat 90 % van de hindernissen van eerste prioriteit voor 31/12/2015 weggewerkt worden (fase 1), en de rest van deze hindernissen voor 31/12/2021 (fase 2). Van de hindernissen die op waterlopen van tweede prioriteit liggen, moet 50 % voor 31/12/2015 weggewerkt worden, 25 % voor 31/12/2021 en de resterende 25 % voor 31/12/2027.

Het netwerk van waterlopen van eerste prioriteit is ongeveer 800 km lang. Hierop bevinden zich 59 vismigratieknelpunten, waarvan 90 % of 53 knelpunten voor 31/12/2015 moeten weggewerkt zijn.

Met betrekking tot het vismigratieknelpunt ter hoogte van de getijdensluis in Merelbeke werd in 2016 door het INBO in opdracht van W&Z studiewerk opgestart. In de periode 201-2018 zal een voorontwerp door het INBO/WL uitgewerkt worden.

VERBETERING VAN DE STRUCTUURKWALITEIT EN DE NATUURLIJKE WATERHUISHOUDING IFV GET/GEP KRLW DOOR HET AFSTEMMEN VAN HET WATERLOPENBEHEER EN DOOR KLEINSCHALIGE INGREPEN OP ONBEVAARBARE WATERLOPEN (VLAAMSE OWL) IN HET BEKKEN VAN DE GENTSE KANALEN (ACTIE 8A_E_0232)

In 2017 worden onder meer oevers van kanaal van Stekene via natuurtechnische milieubouw hersteld.

UITVOERING VAN HET SEINE-SCHELDE PROJECT (ACTIE 8A_E_0187)

Voor de opwaardering van de Leie-as werd in 2016 de Globale Studie verder opgemaakt. Voor een aantal deelprojecten die een eigen traject doorlopen, werd studiewerk verricht (o.a. voetbrug Nevele).

Wat werken in uitvoering betreft, zijn voor 2016 als belangrijkste vorderingen binen het bekken van de Gentse Kanalen te melden:

- Bochtverbredingen op het Afleidingskanaal van de Leie zijn verder in uitvoering

Afbeelding 9: Afleidingskanaal van de Leie ter hoogte van Nevele (Bron: <http://www.seineschelde.be/nl/inhoud/overige-bochtverbredingen-nevele>)

In de periode 2017-2018 wordt op basis van het voorontwerp zoals uitgewerkt in de Globale Studie voor de Leie-as het ontwerpproces verder gezet, en worden aansluitend deelprojecten in uitvoering gebracht.

De lopende studies voor deelprojecten die een afzonderlijk traject doorlopen (fietsbrug Nevele, verhoging, ...) worden verder opgenomen.

OVERSTROMINGEN IN 2016

Op 30 mei 2016 kreeg de streek rond Stekene enorm veel neerslag te verwerken. Uiteindelijk zou er iets meer dan 80 mm geregistreerd worden. Het gemaal op het Kanaal van Stekene werd nauwlettend in de gaten gehouden. Uiteindelijk is het opwaartse peil daar zeer hoog geweest, zonder voor echte problemen te zorgen.

Afbeelding 10: Zicht op het opwaartse pand van het Kanaal van Stekene met een hoge waterstand (Bron: Overstromingsrapport 2016 27mei-8juni VMM)

2.4 Thematische acties

BEVORDEREN VAN WATERCONSERVERING OF TEGENGAAN VAN VERDROGING IN DRINKWATER- EN/OF BESCHERMD GEBIEDEN IN HET BEKKEN VAN DE GENTSE KANALEN (ACTIE 4B_B_0261)

De komende jaren zal het ANB ecohydrologische studies laten uitvoeren in de SBZ-deelgebieden die prioritair zijn voor de realisatie van doelen voor (grond)watergeboden habitats en soorten en/of hydrologisch herstel ikv de PAS. Hieruit volgen de gepaste maatregelen.

VERDERE UITBOUW VAN DE BOVENGEMEENTELIJKE SANERINGSINFRASTRUCTUUR IN HET BEKKEN VAN DE GENTSE KANALEN (ACTIE 7B_I_0022)

Voor 19% van de projecten zijn de werken uitgevoerd. Voor 23% van de projecten zijn de werken in uitvoering. De overige projecten zijn ter uitvoering opgedragen en bevinden zich in voorbereidende fase.

VERDERE OPTIMALISATIE VAN DE BOVENGEMEENTELIJK SANERINGSINFRASTRUCTUUR IN HET BEKKEN VAN DE GENTSE KANALEN (ACTIE 7B_J_0015)

Voor 25% van de projecten zijn de werken uitgevoerd. Voor 17% van de projecten zijn de werken in uitvoering. De overige projecten zijn ter uitvoering opgedragen en bevinden zich in voorbereidende fase

3 AFBAKENINGEN OVERSTROMINGSGEBIEDEN EN OEVERZONES

Er worden geen overstromingsgebieden en geen oeverzones afgebakend in het kader van het WUP 2016.

bijlage 2 Advies Optimalisatieprogramma 2019 - 2023³

Het bekkenbestuur brengt voor het OP 2019-2023 onderstaand advies uit over de investeringsprojecten voor de bovengemeentelijke waterzuiveringsinfrastructuur die zijn opgenomen op het indicatieve gedeelte (incl. projecten buiten programma) van het OP 2018-2022 en over nieuwe projecten gedefinieerd door bijvoorbeeld de VMM, de NV AQUAFIN, het GTO of het bekkenbestuur.

Het bekkenbestuur vraagt aan de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) om bij de selectie van de projecten voor opname in het (op te dragen gedeelte van het) Optimalisatieprogramma (OP) 2019-2023 rekening te houden met de hieronder voorgestelde prioritering. De projecten in Tabel zijn weergegeven in rangorde conform de toegepaste toetsingsmethodiek. Het bekkenbestuur is dus vragende partij om preferentieel de bovenaan gesitueerde projecten te programmeren op het OP.

Tabel 1: prioritaire projecten kort en rangorde advies OP 2019-2023

Project nr.	Projectomschrijving	Gemeente	Zuiveringsgebied	Type project	Raming kostprijs	Milieu impactscore	Score pragmat. toets	Eindscore	NKU	Motivatie voor advies bekkenbestuur
22246	Sanering Zwarteluisbeek	Assenede	Zelzate	uitbouw	497.000	4,5	4	8,5	NKU	Hoewel onder voorbehoud van aanzienlijke inspanningen van gemeente Assenede, dient dit project met de nodige prioriteit behandeld te worden. Het project voorziet in de sanering van 136 IE die op heden nog ongezuiverd lozen in de Vlietbeek (Zecat), ondanks het relatief beperkte debiet kan de invloed op de waterkwaliteit van de Vlietbeek van deze ongezuiverde lozingen als groot worden beschouwd. Verder stroomafwaarts gaat de Vlietbeek over in de Zwarte Sluisbeek (1e cat) die wordt aangeduid als aandachtsgebied in de 2e generatie stroomgebiedbeheerplannen. Een verbeterde waterkwaliteit is van essentieel belang voor de VEN-gebieden langs deze waterlopen. Maatregelen ter verbetering van de waterkwaliteit voor de Vlietbeek worden een zeer hoge prioriteit toegekend vanuit het actieprogramma van de IHD's.
16131	Aansluiting Nerenhoek	Rat-Lochristi	Moerbeke	Uitbouw	1.367.986	4,5	2	6,5		Het project voorziet in de aanleg van een collector tussen een gemeentelijk overnamepunt (115IE) met inzameling van vuilvracht langsheen de collector (149IE). Een gescheiden stelsel wordt aangelegd. RWA wordt zo veel mogelijk noordwaarts getransporteerd richting pompgebied Lange Kromme (Zuidlede nabij monding Moervaart). Huishoudelijke vuilvracht wordt ingezameld en nutriëntinspoeling wordt vermeden op het toevoerend waterlopenstelsel (Hasselgracht waterloop O1225) richting Zuidlede die staat aangeduid als aandachtsgebied. Door de gecombineerde aanpak van voorliggend OP-project, opgedragen OP-project 20.271 en het gemeentelijk engagement tot realisatie van gekoppelde rioleringsprojecten wordt voorzien in de sanering huishoudelijke vuilvracht van een aanzienlijk regio binnen het aandachtsgebied van de Zuidlede.
20631	Collector Zeveneekskens	Lokeren	Moerbeke	uitbouw	1.556.685	4,5	2	6,5		Door de aansluiting van de huishoudelijke vuilvrachten/aanleg collector Zeveneekskens kan verwacht worden dat verminderde nutriëntafzet gerealiseerd zal worden op de Olentgracht en verder de Zuidlede. Dit bovengemeentelijk project in combinatie met gemeentelijke uit te voeren projecten zamelt in totaal ca. 1800 IE in van het omliggend waterlopenstelsel. De Zuidlede wordt naar voor geschoven als aandachtsgebied voor het behalen van de goede toestand in kader van de 2e generatie stroomgebiedbeheerplannen. Een goede waterkwaliteit van de Olentgracht is van belang i.v.m. de instandhoudingsdoelstellingen van het omliggend IHD-gebied. Op basis van het digitaal hoogtemodel wordt ingeschat dat het merendeel van de vuilvracht op dit moment loost richting Mariabeek en verder naar de Moervaart.
AQ9132	Optimalisatie Waterstraat	PS Stekene	Stekene	optimalisatie		3	2	5		Het project beoogt een vermindering van de druk op pompstation Waterstraat en sterk verminderde overstortwerking waardoor een verminderde overstromingskans wordt bereikt van stroomopwaartse watergevoelig gebied ten gevolge van deze overstortwerking.
22878	Herwaardering bovenloop Molenbeek	Sint-Niklaas	Sint-Niklaas	optimalisatie: afkoppelen, uitbouwen berging	2.999.633	2,5	2	4,5		Na uitvoering van alle voorziene werken (afkoppelingen) kan het overstortvolume in een maximaal scenario teruggedrongen worden met ca. 30.000 m ³ bij een 7-jaarlijkse frequentiebui. Door deze beperking in overstortvolumes kan er verwacht worden dat slibafzet naar de waterloop aanzienlijk beperkt wordt. De overstorten zijn helemaal stroomopwaarts gelegen. De molenbeek staat tevens aangeduid als ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang in het ruimtelijk structuurplan van Stad Sint-Niklaas.
22864	Afkoppeling bedrijventerrein Tielt-Noord	Tielt	Tielt	optimalisatie: afkoppelen	2.886.947	3		3		Het project beoogt de realisatie van een volledig gescheiden stelsel in de industriezone Tielt-Noord, die voornamelijk in het bekken van de Leie gesitueerd is. Tot op vandaag is er slechts een beperkt gescheiden stelsel aanwezig. Op die manier zou zo'n 35,21 ha verharde oppervlakte worden afgekoppeld. Daarnaast zou ook een inlaat van een gracht - komende van een transportbedrijf - van het rioolstelsel worden afgekoppeld. Door het afkoppelingsproject zal sterker geconcentreerd afvalwater richting RWZI van Tielt worden aangevoerd (bekken van de Leie). Een verbeterd zuiveringsrendement kan verwacht worden wat de waterkwaliteit van de Speibeek ten goede zal komen (bekken van de Leie).
	RWZI Evergem	Evergem		RWZI	1.470.000	1,5	1	2,5		Het project beoogt door middel van uitbreiding van het influentgemaal naar 443 l/s (6Q14 van 25.000IE), een verminderde overstortwerking in het volledige zuiveringsgebied van RWZI Ertvelde. Een deel van het zuiveringsgebied is gelegen in het aandachtsgebied van de Lieve/Brakeleiken. Een beperkt positief effect kan verwacht worden voor het aandachtsgebied.
23415	Aansluiting Blekkersdijk-Muizenhol-MaagdVanGent	Sint-Laureins	Watervliet	uitbouw	3.113.957	1,5	0,5	2		Het project voorziet in een doorvoeriolering en aansluiting van nabijgelegen woningen. Ongeveer 178 IE nabijgelegen IE wordt aangesloten op de riolering en een onbekend aantal IE van het gemeentelijk rioleringsproject. De ecologische winst is beperkt.

³ Cfr. [Decreet Integraal Waterbeleid artikel 27](#)

AQ1239	Heraanleg afkoppeling Azaleastraat en	Zomergem	Zomergem	optimalisatie	2.105.847	1	1	2		Het project voorziet in de heraanleg van een RWA/DWA stelsel in de Azaleastraat te Zomergem. Buffering in het rioleringsstelsel wordt vergroot en totaal 7,17 ha verhard oppervlakte wordt van de riolering afgekoppeld. Het project draagt bij tot en verbeterd rendement van de RWZI Zomergem en verminderde overstortwerking naar het Afleidingskanaal van de Leie. Door renovatie van het verouderde rioleringsstelsel wordt lekkage naar het omliggend watersysteem vermeden. De vergroting van het buffervolume in de riolering draagt potentieel bij tot een verkleind risico tot wateroverlast in de watergevoelige zone bij de kruising van de Daalmstraat en de Azaleastraat. De ecologische winst is beperkt.
23417	Aansluiting Landegemstraat	Nevele	Nevele	Uitbouw	1.909.000	1,5				Het project voorziet in de aansluiting van groene clusters in de Landegemstraat te Nevele die momenteel samen met RWA aangesloten is op de RWZI van Nevele. Het project resulteert in het meest optimale scenario in een meer geconcentreerd DWA richting RWZI van Nevele, iets verhoogde overstortwerking richting Afleidingskanaal van de Leie en een beperkt bijkomend RWA-debiet naar de Oude Kale. De ecologische winst voor de Oude Kale is beperkt.
23184	Aanleg riolering Gentstraat (N456)	Kaprijke	Eeklo	uitbouw		1,5	0	1,5		Het project omvat de aanleg van riolering in de Gentstraat, en zorgt voor verminder nutriëntdruk op de stroomafwaarts gelegen waterlopen. De ecologische winst is beperkt.
AQ9143	Afkoppeling Heilige Geestdamwaterloop	Evergem	Ertvelde	optimalisatie	340.200	1	0	1		Het project voorziet in de afkoppeling van de Heilige Geestdamwaterloop. Enerzijds wordt een verhoogde buffercapaciteit van het waterlopenstelsel gerealiseerd, anderzijds wordt ca.7.2ha onverhard en 1.7ha verhard oppervlak van de riolering gehaald. Het rioleringsstelsel, zuiveringsgebied Ervelde heeft te maken met een zeer grote verdunningsgraad. Een verhoogd rendement van de werking van de RWZI Ertvelde kan verwacht worden die een beperkt gunstig effect kan hebben op de Avrijevaart. De ecologische winst is beperkt.
AQ9132	Optimalisatie doorvoerdebiet naar RWZI Nevele	Nevele	Nevele	optimalisatie	689.178	1	0	1		Het project beoogt een optimalisatie van het doorvoerdebiet afkomstig van de zone ten noorden van Nevele naar de RWZI van Nevele. Op heden gebeurt er terugstroming optreedt (van RWZI naar overstort E40), waardoor ook geen vuilvracht afkomstig van Landegem, Merendree en Hansbeke wordt doorgevoerd naar de RWZI. De volledige vuilvracht van deze deelgemeenten stort over naar het kanaal. Door de optimalisatie voorziet de oplossing van dit knelpunt, verminderde overstortwerking richting Afleidingskanaal van de Leie kan verwacht worden.

bijlage 3 Advisering TP AQF⁴

Het GTO bracht in 2016 advies uit bij onderstaande technische plannen van AQUAFIN.

Tabel 2: overzicht adviezen bij TP AQF in 2016

Projectnr.	Projectomschrijving	Gemeente	Datum advies	Advies GTO	Terugkoppeling advies
22974	Sanering Appensvoorde	Lovendegem	23/03/2016	Voorwaardelijk gunstig	Goedgekeurd door VMM (consensusvergadering 29/06/2016)
23072	RWZI Sint-Niklaas (uitbreiding 6Q 14)	Sint-Niklaas	23/03/2016	Gunstig	Goedgekeurd door VMM (consensusvergadering 29/06/2016)
23182	Verbindingsriolering Ruilare	Lochristi	23/03/2016	Gunstig	Goedgekeurd door VMM (consensusvergadering 29/06/2016)
23157	Sanering Nevele-centrum	Nevele	23/03/2016	Voorwaardelijk gunstig	Goedgekeurd door VMM (consensusvergadering 29/06/2016)
23064B	Afkoppelen Ringlaan Tielt	Tielt	23/03/2016	Voorwaardelijk gunstig	Goedgekeurd door VMM (consensusvergadering xx/xx/2016)
22163	Aansluiting riolering Vrouwstraat	Kaprijke	31/08/2016	Voorwaardelijk gunstig	Nog niet goedgekeurd door VMM (consensusvergadering 13/10/2016)
23155	Afkoppelen inlaten Riemesteenweg	Evergem	31/08/2016	Ongunstig	Nog niet goedgekeurd door VMM (consensusvergadering 13/10/2016)

⁴ Cfr. [Decreet Integraal Waterbeleid artikel 27](#)

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1: prioritaire projecten kort en rangorde advies OP 2019-2023	36
Tabel 2: overzicht adviezen bij TP AQF in 2016	38

LIJST VAN AFBEELDINGEN

Afbeelding 1: De meanderende loop van de Oude Kale	12
Afbeelding 2: Overstroomde Poekebeek te Vinkt november 2010	15
Afbeelding 3: Overstroming november 2016 van de Wantebeek nabij Kruiskerke	17
Afbeelding 4: Kajakvaart op de Moervaart thv. Kalvebrugge op de Moervaart te Wachtebeke (Bron: https://www.ontdekhetwaasland.be/gemeentes/wachtebeke/5043-kano-en-kajakcenter-moervaart-en-zuidlede)	19
Afbeelding 5: Oude Zandwinningsputten 'Oud Vliegveld' te Lochristi (Bron: www.geopunt.be 31/05/2017)	21
Afbeelding 6: Lokale wateroverlast ter hoogte van de Voldersstraat te Lochristi (Bron: Overstromingsrapport 2016 27mei-8juni VMM)	23
Afbeelding 7: Zuidlede (Bron: http://gentsekanaalzone.be/project-moervaartvallei/)	24
Afbeelding 8: Spaarbekkens te Kluizen (Bron: De Watergroep)	28
Afbeelding 9: Afleidingskanaal van de Leie ter hoogte van Nevele (Bron: http://www.seineschelde.be/nl/inhoud/overige-bochtverbredingen-nevele)	31
Afbeelding 10: Zicht op het opwaartse pand van het Kanaal van Stekene met een hoge waterstand (Bron: Overstromingsrapport 2016 27mei-8juni VMM)	32

Afbeelding 1: De meanderende loop van de Oude Kale	12
Afbeelding 2: Overstroomde Poekebeek te Vinkt november 2010	15
Afbeelding 3: Overstroming november 2016 van de Wantebeek nabij Kruiskerke	17
Afbeelding 4: Kajakvaart op de Moervaart thv. Kalvebrugge op de Moervaart te Wachtebeke (Bron: https://www.ontdekhetwaasland.be/gemeentes/wachtebeke/5043-kano-en-kajakcenter-moervaart-en-zuidlede)	19
Afbeelding 5: Oude Zandwinningsputten 'Oud Vliegveld' te Lochristi (Bron: www.geopunt.be 31/05/2017)	21
Afbeelding 6: Lokale wateroverlast ter hoogte van de Voldersstraat te Lochristi (Bron: Overstromingsrapport 2016 27mei-8juni VMM)	23
Afbeelding 7: Zuidlede (Bron: http://gentsekanaalzone.be/project-moervaartvallei/)	24
Afbeelding 8: Spaarbekkens te Kluizen (Bron: De Watergroep)	28
Afbeelding 9: Afleidingskanaal van de Leie ter hoogte van Nevele (Bron: http://www.seineschelde.be/nl/inhoud/overige-bochtverbredingen-nevele)	31
Afbeelding 10: Zicht op het opwaartse pand van het Kanaal van Stekene met een hoge waterstand (Bron: Overstromingsrapport 2016 27mei-8juni VMM)	32

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Fysico-chemische toestand Vlaamse waterlichamen in het bekken van de GentseKanalen (2014-2016)	4
Figuur 2: Fysico-chemische toestand Lokale waterlichamen L1 in het bekken van de GentseKanalen (2014-2016)	5
Figuur 3: Ecologische toestand/potentieel Vlaamse waterlichamen in bekken Gentse Kanalen	5
Figuur 4: Ecologische toestand/potentieel lokale waterlichamen eerste orde in het bekken van de Gentse Kanalen	6
Figuur 5: Fysico-chemische toestand/potentieel in aandachtsgebied in het bekken van de Gentse Kanalen (2014-2016).....	6
Figuur 6: Ecologische toestand/potentieel in de aandachtsgebieden in de Gentse Kanalen (2013-2015)	7
Figuur 7: Locaties van aanzienlijke wateroverlast overstromingen januari 2016	9
Figuur 8: Neerslaghoeveelheden 31 mei 2016	10
Figuur 9: Overzicht stand van zaken acties bekkenspecifiek deel Gentse Kanalen	11

